

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _____ (підпис)

Волохова І.С.

(прізвище та ініціали)

“___” _____ 2019 рок

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності _8.03050801 «Фінанси і кредит»
(шифр та найменування спеціальності)

на тему: «Оподаткування доходів фізичних осіб в Україні»

Виконавець:

студентка 4 курсу, групи 41

факультету фінансів та банківської справи

Волохова Юлія Владиславівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

Д. е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Волохова Іріна Семенівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА 2019 р.

АНОТАЦІЯ

Волохова Ю.В. «Оподаткування доходів фізичних осіб в Україні»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 6.030508
«Фінанси і кредит»

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти оподаткування доходів фізичних осіб в Україні. Вказана економічна сутність та значення податку на доходи фізичних осіб, а також надана еволюція розвитку прибуткового податку з громадян та сучасний механізм його стягнення в Україні;

Проаналізовано надходження податку на доходи фізичних осіб до Зведеного та місцевих бюджетів України протягом 2014-2018 років, а також бюджету м. Одеси у 2016 – 2018 роках. Вказано досвід розвинених країн щодо державного регулювання прибуткового оподаткування громадян. Визначено проблеми адміністрування оподаткування доходів фізичних осіб в Україні.

Запропоновано: перехід на прогресивне оподаткування доходів громадян; розширити діапазон доходів громадян, який дозволить отримувати податкову соціальну пільгу; визначення порядку оподаткування доходів осіб, які провадять незалежну професійну діяльність; удосконалення системи оподаткування доходів від операцій з продажу нерухомого майна, спадщини і подарунків и т. д.

Ключові слова: податок на доходи фізичних осіб, принципи оподаткування, механізм стягнення податку, податкові соціальні пільги, система адміністрування, досвід розвинених країн.

ANNOTATION

Volokhova J., «Personal income taxation in Ukraine»

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty «6.030508 Finance and credit»

Odessa National Economics University. – Odessa, 2019.

The work deals with the theoretical aspects of the personal income taxation in Ukraine. It is stated economic merits, impact, the development of the personal income tax and the mechanism of personal income tax collection in Ukraine is revealed nowadays.

The article analyzes the personal income tax revenues from the Consolidated budget, local budgets of Ukraine from 2014 to 2018 years and Odessa city budget from 2016 to 2018 years. The experience of developed countries regarding Government regulation profitable taxation is considered. It is defined the problems of administration of personal income taxation in Ukraine.

Suggested: switch to progressive personal income taxation; increase the range of nationals incomes that provide to get the tax social benefit; determine the mode of taxation persons that pursues independent professional activity; improve income taxation system for sales operations with estate, inheritans and gifts.

Keywords: personal income tax, mechanism of personal income taxation, tax social benefit, system of administration, experience of developed countries.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ	6
1.1. Економічна сутність та значення податку на доходи фізичних осіб.....	6
1.2. Історія виникнення та принципи оподаткування доходів громадян.....	
1.3. Сучасний механізм стягнення податку на доходи фізичних осіб в Україні.....	21
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ФІСКАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ.....	28
2.1. Моніторинг надходжень податку на доходи фізичних осіб до Зведеного бюджету України.....	28
2.2. Сучасний стан податку на доходи фізичних осіб у доходах місцевих бюджетів України та у бюджеті м. Одеси	37
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ СТЯГНЕННЯ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ	
3.1. Досвід розвинених країн щодо державного регулювання прибуткового оподаткування громадян.....	46
3.2. Проблеми адміністрування оподаткування доходів фізичних осіб в Україні та пропозиції щодо удосконалення механізму його стягнення.....	50
ВИСНОВКИ.....	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	69

ВСТУП

Оподаткування доходів громадян має визначальний вплив на соціальну структуру суспільства в усіх країнах світу. Безперечно, на сучасному етапі воно стало складовою розвитку суспільного виробництва, із суто фіскального призначення поступово перетворилося на комплексний регулятивний інструмент, спрямований на вирішення невідкладних суспільних проблем, що підтверджується практикою розвинених країн, де податки виконують функцію фінансового механізму у досягненні соціальної справедливості та активізації діяльності домогосподарств.

Громадяни будь-якої держави зобов'язані віддавати частину своїх доходів на загальнодержавні потреби. Досконалість форм методів передавання цих коштів свідчить про рівень розвитку держави. Проте не слід забувати, що податки є й дуже небезпечною зброєю в розпорядженні держави. Без наукової концепції податкової політики вони можуть перетворитися на гальмо економічного розвитку держави. Тому досить важливо, щоб кожна країна мала розумну, досконалу та ефективну податкову політику.

Актуальність даної теми обумовлена тим, що податок на доходи фізичних осіб - забезпечує надходження до доходної частини бюджету, закріпленої за місцевими бюджетами, що й закладає основу формування міських, сільських та селищних бюджетів, податок на доходи фізичних осіб є одним з основних податків, який ми всі сплачуємо із своєї заробітної плати, питома вага якого у загальній сумі надходжень до місцевого бюджету складає 24,5% у 2018 році. Недоотримана сума податку на доходи фізичних осіб тягне за собою недофінансування закладів охорони здоров'я, освіти, а також соціальних програм.

Питання ефективності оподаткування доходів фізичних осіб висвітлюється багатьма українськими та зарубіжними вченими, серед яких:

В. Андрущенко, В. Вишневський, А. Соколовська, О. Іванішина, З. Варналій, Д. Серебрянський, М. Сидорович, А. Соколовська, В. Федоров, Т. Єфременко та багато інших. Роботи вказаних авторів присвячені теорії, ролі та закономірностям розвитку прямих податків, як чинника створення умов для економічного зростання.

Система оподаткування доходів населення потребує удосконалення і зниження ставок податків (податкового навантаження). Вона повинна, на ряду з іншими економічними важелями, попереджати виникнення прихованих доходів у фізичних осіб, звести нанівець обсяги нелегальної праці.

Метою дослідження є вивчення, аналіз та узагальнення наукових підходів та практики удосконалення оподаткування доходів громадян, що дозволить підвищити ефективність функціонування податку у системі прямого оподаткування, при збереженні його в якості важливого джерела доходів бюджету.

Відповідно до поставленої мети в дипломній роботі розв'язувалися такі завдання:

- визначити економічну сутність та значення податку на доходи фізичних осіб в Україні;
- надати еволюцію розвитку прибуткового податку з громадян, а також сучасний механізм стягнення податку на доходи фізичних осіб в Україні;
- проаналізувати надходження податку на доходи фізичних осіб до Зведеного та місцевих бюджетів України, а також бюджету м. Одеси;
- вказати досвід розвинених країн щодо державного регулювання прибуткового оподаткування громадян;
- визначити проблеми адміністрування оподаткування доходів фізичних осіб в Україні, а також вказати пропозиції щодо подальшого його розвитку.

Інформаційною базою дослідження при написанні дипломної роботи є Податковий кодекс, Бюджетний кодекс, Господарський кодекс, нормативні та законодавчі документи, статистичні збірники, наукові журнали,

періодичні видання та навчально-методична література, електронні ресурси світової мережі Internet.

Об'єктом дослідження є система оподаткування доходів фізичних осіб.

Предметом дослідження є економічні відносини, що виникають під час справляння податку на доходи фізичних осіб.

Методологічною основою дослідження є сукупність загальнонаукових та економічних методів дослідження, зокрема: теоретичні, аналіз, синтез, конкретизація, статистичні.

Практичне значення одержаних результатів. За допомогою побудови трендової моделі на основі кривих зростання можна спрогнозувати надходження від податку на доходи фізичних осіб на наступні роки, а також оцінити вплив державної політики у використанні регулюючої та стимулюючої функції податку на ділову активність громадян України. Представлені напрямки удосконалення можуть бути використані в роботі Міністерства доходів і зборів України при розробці нормативно-правових актів, у роботі науково-дослідних установ та навчальному процесі.

Апробація результатів. Основні практичні результати дослідження оприлюднені на студентській НПК з доповіддю за темою: «Податок на доходи фізичних осіб в Україні».

Публікації. Основні положення і результати роботи викладені в двох наукових тезах: «Податок на доходи фізичних осіб в Україні» у Збірнику студентських наукових праць ОНЕУ та «Досвід оподаткування малих підприємств у розвинутих країнах світу» II Всеукраїнській НП інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами» КНЕУ м. Київ.

Структура дипломної роботи складається з вступу, трьох розділів, висновків та списку використаної літератури.

ВИСНОВКИ

Громадяни будь-якої держави зобов'язані віддавати частину своїх доходів на загальнодержавні потреби. Система оподаткування доходів населення потребує удосконалення і зниження ставок податків (податкового навантаження). Вона повинна, на ряду з іншими економічними важелями, попереджати виникнення прихованих доходів у фізичних осіб, звести нанівець обсяги нелегальної праці.

Податок на доходи фізичних осіб за своєю економічною природою належить до прямих податків, основна мета яких закладена у визначенні об'єкта оподаткування та джерела сплати, завдяки чому дана податкова форма прямо впливає на ведення домашнього господарства

Податковим кодексом України (ПКУ) № 2755 – VI від 02.12.2010 року встановлені законодавчі засади податку на доходи фізичних осіб, які діють з 01.01.2011 року зі змінами та доповненнями.

Платниками податку є:

- фізична особа - резидент, яка отримує доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи;
- фізична особа - нерезидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні;
- податковий агент.

Базою оподаткування є чистий річний оподатковуваний дохід, який визначається шляхом зменшення загального оподаткованого доходу на суми податкової знижки такого звітного року.

Враховуючи новий прожитковий мінімум на 2019 рік для працездатної особи (який складає 1921 грн.), з 01 січня 2019 податкова соціальна пільга (ПСП) отримала такі розміри: 100 % ПСП = $1921 * 0,50 = 960,50$ грн. (половина розміру прожиткового мінімуму); 150 % ПСП = 1440,75 грн.; 200 % ПСП = 1921,00 грн.

Податкова соціальна пільга у 2019 році може застосовуватися до доходів найманих працівників у вигляді зарплати або прирівняних до зарплати виплат, якщо цей розмір доходу не перевищив прожиткового мінімуму, визначеного для працездатних осіб станом на 01 січня 2019, помноженого на коефіцієнт 1,40 та округленого до найближчих 10 грн.

Таким чином, податкова соціальна пільга у 2019 році може застосовуватися до максимального розміру доходу фізособи 2690 грн (1921грн * 1,4 ≈ 10). З 2016 року основна ставка становить 18%.

Найбільшу питому вагу серед податкових надходжень в загальному обсязі надходжень до *Зведеного* бюджету України становили такі надходження:

- податок на додану вартість - 31,6 відсотка;
- податок та збір на доходи фізичних осіб - 19,4 відсотка;
- акцизний податок - 11,2 відсотка;
- податок на прибуток підприємств - 9,0 відсотків.

В загальному обсязі надходжень до *Державного бюджету* України найбільшу питому вагу у 2018 р. становили податкові надходження - 81,2 відсотка, з них:

- податок на додану вартість – 40,4 відсотка;
- акцизний податок – 12,8 відсотка;
- податок на прибуток підприємств – 10,4 відсотка;
- податок та збір на доходи фізичних осіб – 9,9 відсотка.

податок на доходи фізичних осіб протягом аналізованого періоду продовжує зберігати позицію одного з найвагоміших за обсягом джерела дохідної частини місцевих бюджетів і має тенденцію до збільшення в абсолютному значенні протягом усіх п'яти років, не поступаючись тенденцією з іншими порівнюваними податками.

Слід відзначити, що надходження від податку на доходи фізичних осіб починаючи з 2015 року стрімко зростають, що спричинено рядом факторів:

- збільшенням середньої заробітної плати, яка є базою оподаткування податком на доходи фізичних осіб;

- позитивною тенденцією до зростання низькооплачуваних верств населення, а саме ростом прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати.

На обсяг податкових надходжень до бюджету впливають певні фактори, до яких відносять макроекономічні чинники:

- розмір ВВП, який створюється країною;
- рівень інфляції;
- рівень зайнятості населення;
- платоспроможність населення;
- нормативно-правове забезпечення законодавчої бази.

Крім цього, на обсяг податкових надходжень до бюджету впливають і мікроекономічні чинники:

- вибір підприємцями системи оподаткування;
- наявність у підприємств податкових пільг;
- рівень прибутковості суб'єктів господарювання;
- витрати на оплату праці в структурі собівартості продукції підприємства;
- середньооблікова чисельність працюючих;
- система менеджменту підприємств, тощо.

У структурі податків залишається дисбаланс у бік прямих податків, які створюють значне податкове навантаження з високими граничними ставками на робочу силу і капітал.

Податок на доходи фізичних осіб виступає також основною статтею доходів місцевих бюджетів, що підтверджує фіскальну спрямованість системи оподаткування доходів фізичних осіб не лише на державному рівні, а й на місцевому. Протягом аналізованого періоду простежується постійне збільшення як доходів місцевих бюджетів, так і надходжень від податку на доходи фізичних осіб.

Аналізуючи стан бюджету м. Одеси на 2018 рік, треба вказати, що у зв'язку зі змінами до Бюджетного кодексу України з 01.01.2015 року змінилася і структура формування загального фонду бюджету міста Одеси.

Так, з урахуванням того, що відсоток відрахувань до бюджету м. Одеси податку на доходи фізичних осіб зменшено з 75% до 60% податок на доходи фізичних осіб вже не є основним бюджетоутворюючим джерелом загального фонду бюджету м.Одеси. На відміну від попередніх років питома вага надходжень податку на доходи фізичних осіб в загальному фонді бюджету м.Одеси зменшилася більше ніж на 20% та у 2016 році буде складати 52,5%.

Податок на доходи фізичних осіб у бюджеті м. Одеси на 90 відсотків формується за рахунок надходжень від заробітної плати фізичних осіб.

Збільшенню надходжень податку на доходи фізичних осіб сприятиме подальше зростання середньомісячної заробітної плати, як шляхом збільшення продуктивності праці, так і за рахунок легалізації виплати заробітної плати.

Найбільшу питому вагу у загальному обсязі надходжень податку на доходи фізичних осіб на 2018 рік складають надходження податку від установ та організацій бюджетної сфери – 33,5%

Вважаємо, що з метою удосконалення механізму стягнення податку на доходи фізичних, необхідно:

1.Перейти на прогресивне оподаткування доходів громадян, але, в свою чергу, прогресія має бути розрахована таким чином, щоб врахувати реальний, наявний у цей час діапазон доходів громадян. І при цьому, за будь-якого доходу, вилучатись у вигляді податку може тільки частина доходу, яка йде на накопичення (інвестування), і в жодному разі не зачіпати коштів, що витрачаються на споживання. Такий захід зняв би соціальне напруження в суспільстві та рівень податкового навантаження на малозабезпечені верстви населення України.

2. Необхідно розширити діапазон доходів громадян, який дозволить отримувати податкову соціальну пільгу. Такий захід стане сприятливим для зменшення кількості «заробітних плат у конвертах», адже розмір сплачуваного працюючим громадянином податку з доходів фізичних осіб буде компенсуватись за рахунок отримання податкової соціальної пільги.

3. Вдосконалювати системи справляння інших податків та зборів (обов'язкових платежів), які нараховуються на фонд оплати праці. Високий рівень податкового навантаження на фонд оплати праці спричиняє неофіційні домовленості щодо розподілу заробітної плати на офіційну та неофіційну, у зв'язку з чим насамперед необхідно провести реформування обов'язкових платежів на заробітну плату, зокрема запровадити єдиний соціальний внесок з метою поступового зниження рівня оподаткування фонду оплати праці [58, с.28];

4. Реформування системи пільг у результаті застосування критерію рівня річних доходів та підготовки плану поступового переходу до монетизації пільг;

5. Визначення порядку оподаткування доходів осіб, які провадять незалежну професійну діяльність;

6. Удосконалення системи оподаткування доходів від операцій з продажу нерухомого майна, спадщини і подарунків;

7. Забезпечення нейтральності в оподаткуванні доходів від капіталу, що розміщується фізичною особою у різних секторах економіки;

8. Запровадження непрямих методів визначення суми доходів фізичної особи;

11. Добровільне декларування юридичними та фізичними особами — резидентами України, або їх представниками доходів (об'єктів), які перебувають на території України та за її межами;

12. Надання державних гарантій суб'єктам декларування, зокрема, непритягнення осіб, які здійснили добровільне декларування доходів, до

кримінальної та адміністративної відповідальності за порушення податкового законодавства щодо об'єктів декларування;

13. Наближення принципів оподаткування доходів юридичних та фізичних осіб з метою поступового вирівнювання податкового навантаження на капітал незалежно від напрямів його інвестування.

Підсумовуючи вищевикладене можна зробити висновки, що основними напрямами вдосконалення оподаткування доходів фізичних осіб в Україні є:

1. Необхідно відмовитися від спроб суто фіскального підходу до наповнення бюджету. Основним критерієм має слугувати максимізація функції суспільного добробуту.

2. Потрібно виправити недоліки чинного законодавства, щодо оподаткування доходів фізичних осіб, включаючи порушення існуючої ієрархії доходів. Для цього слід замінити податкову соціальну пільгу на неоподатковуваний мінімум доходів громадян (у розмірі, не меншому ніж прожитковий мінімум), що змусить уряд дотримуватись його законодавчо встановленого розміру, встановленого на відповідний бюджетний рік, або хоча б поетапно до нього наближатися, та відновити економічну суть цього терміну, якою є мінімальна сума витрат на просте відтворення спроможності людини до праці.

Оподаткування доходів фізичних осіб повинно бути змінено у таких напрямах:

- оптимізація податкового навантаження на самозайнятих осіб та запровадження для них принципу оподаткування річного доходу зі сплатою авансових платежів від очікуваного доходу (прибутку), але не нижче платежів попереднього періоду;
- регламентація порядку оподаткування доходів осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність;
- упорядкування процедур справляння податку на доходи від продажу майна, а також доходів у вигляді спадщини та подарунків;

- встановлення більш справедливих підходів при наданні пільг з урахуванням рівня задекларованого доходу особи;
- врахування принципу платоспроможності в оподаткуванні доходів фізичних осіб шляхом підвищення податкового навантаження на високодохідні групи населення через:
 - збільшення ставки податку з доходів, що перевищують місячний максимальний розмір заробітної плати, з якої сплачуються страхові внески до соціальних фондів;
 - уніфікація підходів до оподаткування пасивних доходів з метою стимулювання інвестиційної діяльності;
 - застосування методів виявлення перевищення витрат над задекларованими доходами (крім витрат, що дозволено враховувати при оподаткуванні) з метою недопущення ухилення від виконня конституційного обов'язку щодо сплати податків;
 - розширення бази оподаткування за рахунок виведення в зону оподаткування реальних рівнів заробітної плати та ліквідація виплат заробітної плати в "конвертах";
 - удосконалення та зниження ставок оподаткування для окремих верств населення та цивільних відносин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безпалько О. Історичні аспекти оподаткування доходів громадян в Україні // Економіст (укр.). – 2001. – №11. – С.43
2. Пушкарьова В.М. Історія фінансової думки і політики податків: Навчальний посібник. – К.: Фінанси та статистика, - 2007. – 530 с.
3. Податкова система України : підручник / за ред. В. М. Федосова. – К. : Либідь, 1994. – с.464
4. Соколов А.А. Теория налогов. – М.: ЮрИнфоР – Пресс, 2003.– 512
5. Податкова система: Навчальний посібник / Волохова І.С., Дубовик О.Ю., Слатвінська М.О. та ін. за заг. ред. І.С. Волохової, О.Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 412с.
6. Крисоватий А. І., Десятнюк О. М. Податкова система: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Терноп. акад. нар. гос-ва. — Т.: Карт-бланш, 2004. — С.331
7. Батурин К.А., Філатов І.В. Теорія та практика оподаткування: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2008. – 280 с.
8. Податок з доходів фізичних осіб // Онисько С.М. Податкова система: Підручник. - Львів: Магнолія плюс. - 2004. - с.59 - 111.
9. Азаров М.Я. Про податки і збори населенню України: Навчальний посібник. – К.: Квінта, 2008. – 252 с.
10. Декрет Кабінета Міністрів України “Про прибутковий податок з громадян ” від 26.12.1992 року.
11. Бечко П.К., Захарчук О.А. Основи оподаткування: Навч.посіб./ П.К. Бечко, О.А. Захарчук.– К.:Центр учбової літератури. - 2009. – 261 с.
12. Бурковський В.В. Податки: навчальний посібник. – Дніпропетровськ: Дніпро, - 2008. – 269 с.
13. Оподаткування доходів фізичних осіб // Вісник податкової служби.- 2011.- №10. - с.6

14. Білик М.Д., Золотко І.А. Податкова система України: Навч.-метод. Посібник для сам ост. вивч. дисц. – К.: Знання, - 2009. – 560 с.
15. Артус М.М. Бюджетна система України: Навчальний посібник / М.М. Артус. – К.: Видавництво Європейського університету, 2005. – 432 с.
16. Бюджетний Кодекс України / [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.liga.ua
17. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
18. Податок на доходи фізичних осіб в умовах інтеграції в європейське співтовариство [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.economy-confer.com.ua/full_article/971/
19. Податкова система: Навчальний посібник / Волохова І.С., Дубовик О.Ю., Слатвінська М.О. та ін. за заг. ред. І.С. Волохової, О.Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 412с.
20. Оподаткування доходів фізичних осіб // Вісник податкової служби.- 2011.- №10. - с.6
21. Олійник О.В., Філон О.В. Податкова система: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 456 с.
22. Гензель П.П. Прямі податки. Очерк теорії та практики. – Л.: Юнліт, - 2007. – 107 с.
23. Коляда Т. А., Чуркіна І. Є. Особливості фіскальної ефективності оподаткування доходів фізичних осіб в умовах інтеграції // Фінанси України. - 2008. - № 6. - с. 70-76.
24. Єфименко Т.І., Соколовська А.М. Нові підходи до адміністрування податку на доходи фізичних осіб/ Т.І. Єфименко, А.М. Соколовська // Фінанси України. – 2009. - № 10. – С. 3-15
25. Михайлюта П.П. Все про оподаткування// Галицький економічний вісник. – 2006. - №47. – 5-9 с.

26. Закон України "Про систему оподаткування" від 25.06.1991 № 1251-ХІІ зі змінами № 3456-IV (3456-15) від 22.02.2006// ВВР, 2006, № 27, ст.234.[Електронний ресурс]// Режим доступу: www.liga.ua
27. Комітет Верховної Ради України з питань бюджету [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://budget.rada.gov.ua/>
28. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
29. Головне управління статистики в Одеській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>
30. Міністерство доходів і зборів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minrd.gov.ua>
31. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про Систему оподаткування»» №77/97 – ВР від 18.02.1997 // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №16. – Ст. 170.
32. Інформація Рахункової палати України щодо виконання Державного бюджету. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:<http://www.as-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/16724385>
33. Казначейство: звіти про виконання Державного бюджету України за 2008 – 2019 рр. /www.treasury.gov.ua.
34. Пояснювальна записка Про виконання бюджету м. Одеса за 2016 рік. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://omr.gov.ua/ru/departments>
35. Пояснювальна записка Про виконання бюджету м. Одеса за 2018 рік. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://omr.gov.ua/ru/departments>
36. Валовий внутрішній продукт за категоріями кінцевого використання / Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]: – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
37. Прогнозування податкових надходжень в контексті Податкового кодексу України. [Електронний ресурс]: Воробйов Ю.М., Сітшаєва Л.З.//Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvfbi/2010_4/02st.pdf.

38. Мельник В. М. Фіскальна ефективність податку з доходів фізичних осіб в Україні : можливості зростання / В. М. Мельник // Фінанси України. – 2007. – № 12. – С. 38–41.
39. Демченко Т.Р. ПДФО у системі державних доходів. // Регіональна економіка – 2007 р. - №2. – с. 270-276.
40. Василик О.Д., Павлюк К.В. Податкове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в країнах ЄС - досвід для України. // Фінанси України, 2010 - №10 -С.37-42
41. Величко О., Дмитренко І. Іноземний досвід реформування податкової системи // Економіст. — 2010. —№ 7-9. С. 120-123
42. Дорош Н. І. Податкова система України і розвинутих зарубіжних країн (порівняльний аналіз). \ \ Фінанси України. - 2011.- №1.- с. 75
43. Демиденко Л.М. Оподаткування доходів громадян: досвід США та України // Фінанси України. – 2005. – №9. – с. 30-33.
44. Андрущенко В.Л., Данілов О.Д. Податкові системи зарубіжних країн: Навчальний посібник. – К.: Комп'ютер прес, 2006. – 300 с.
45. Козак Ю.Г., Логвинова Н.С. Міжнародне оподаткування. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, - 2010. – 656 с.
46. Єфименко Т.І. Напрями трансформації податкових систем в зарубіжних країнах// Економіка. Фінанси. Право. – 2009. - №9. – 11-18 с.
47. Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн. Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2004. – 384 с.
48. Мельниченко Т.В. Податки у країнах світу. – К.: Знання, - 2008. – 240 с.
49. Покинтелиця В.М. Зарубіжний досвід адміністрування податків// Науковий вісник ДГМА. – 2009. - №1. – 281-287 с.
50. Вишневський В.П., Веткін А.С. Відхід від сплати податків: теорія і практика. - Донецьк: ІЕП НАН України, 2003. - с.228
51. Вишневський В.П., Веткін А.С., Вишневська О.М. та ін Оподаткування: теорії, проблеми, рішення / - Донецьк: ДонНТУ, ІЕП НАН України, 2006. - с.504

52. Воробйов Ю. М. Податкова політика. \ \ Фінанси України. - 2010. №9.- С.16
53. Батищев В. Податок з доходів фізичних осіб: нове рішення старих проблем // Бухгалтерія. Право. Податки. Консультація. – 2005. – №52. – С.43–48
54. Батищев В. Контроль за сплатою податку з доходів фізичних осіб // Бухгалтерія. – №38. – 2006. – с. 54–84.
55. Кублікова Т. Б. Система казначейства: управління фінансовими ресурсами: монографія / Т. Б.Кублікова, Е. І. Курганська. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – 323 с.
56. Кублікова Т. Б. Управління інноваціями: теорія та практика: навчальний посібник / Т. Б. Кублікова. – Одеса: Астропринт, 2014. – 236 с.
57. Кублікова Т.Б. Прямі іноземні інвестиції: стратегія розвитку України: монографія / Т.Б. Кублікова, О.: Атлант, 2012. – 280 с.
58. Воронкова О.М. Податкове регулювання економічних процесів // Фінанси України (укр.). – 2003. – №6. – С.40–47
59. Шарікова О.В. Податкове навантаження як фактор тінізації економіки // Економіка України. - 2011. - №8. - с.19-25
60. Здорікова Т.С., Анфіногентова І.В. Оподаткування фізичних осіб – проблеми та шляхи їх вирішення // Науковий вісник ОДЕУ. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. - О., 2005. - Вип.7(19). -с. 25 - 34.
61. Корнус В.Г Удосконалення прибуткового оподаткування громадян в Україні // Фінанси України. - 2005. - №10. - с. 19 - 28.
62. Мельник В. М. Фіскальна ефективність податку з доходів фізичних осіб в Україні: можливості зростання // Фінанси України. - 2007. - № 12. - с. 38-48.
63. Тропіна В.І. «Податок з доходів фізичних осіб: новий закон - нові питання» // Економіст. 2006. - №10.
64. Чугунов І.Я., Ігнатенко А.Б. Податок з доходів фізичних осіб у системі фінансово - економічного регулювання // Фінанси України. - 2006. - №4. - с. 3-14.
65. Юрій С., Бак Н. Актуальні проблеми податкової політики: інфраструктура податку з доходів фізичних осіб в Україні // Журн. європ.

економіки. - 2004. - Т.3, №1. - с. 16 - 34.

66. Соколовська А.М. Основи теорії податків: Навчальний посібник. – К.: Знання, - 2010. – 326 с.

67. Коцій В.П. Податки в майбутньому: базу розширюємо, пільги скорочуємо// Економіка України. – 2009. - №4. – 14-21 с.

68. Барановська І.В. Проблеми реформування податкової системи у умовах кризи// Актуальні проблеми економіки. - 2009. - №8. - 193-197 с.

69. Паламарчук Д.М. Фіскальна ефективність та напрями удосконалення національної моделі ПДВ// Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – №12. – 34-41 с.

70. Концепція реформування податкової системи України (Підготовлено робочою групою Секретаріату Президента України у складі: В.Ланового, І.Акімової, М.Альперовича, Д.Боярчука, І.Голоднюк, Дубровського, М.Катеринчука, С.Кисельова, С.Ковалюка, Ляпіної, О.Пасхавера, М.Полудьоного, О.Рогозинського, А.Федоренка) Київ, вересень, - 2005.

71. Єфименко Т.І. Основні напрями трансформації податкової системи в Україні// Фінанси України. – 2008. - №9. – 11-15

72. Науменко М.А. Шляхи удосконалення механізму відшкодування ПДФО // Науковий вісник Національної академії державної податкової служби України. – 2005. – № 1. – 118 – 124 с.

73. Кіщак В. Розвиток малого та середнього підприємництва: досвід Польщі, Угорщини, Чехії, Італії / В. Кіщак, І. Кіщак [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://www.niss.gov.ua>.